

DEBATTARTIKEL

FÖR FRI PUBLICERING

Pressansvarig ST, Maria Frändegård, tel 070-314 52 73

Hot, våld och genus

När människor utsätts för hot och våld på sina arbetsplatser är det en tragedi. När hot och våld drabbar anställda inom statlig verksamhet hotas dessutom rättssäkerheten. Det handlar om att demokratiska rättigheter kan sättas ur spel och det handlar om våra medlemmars vardag på jobbet. En rädd handläggare på Migrationsverket kan känna sig tvingad att fatta ett felaktigt beslut. En hotad arbetsförmedlare gör kanske inte en rättssäker bedömning. Därför är det en fråga som handlar om mer än anställdas arbetsmiljö. Det är också ett område där arbetsgivaren måste öppna ögonen och arbeta för jämställda arbetsplatser.

Att arbeta på Försäkringskassan eller någon annan statlig myndighet innebär att den enskilda handläggaren ofta fattar livsavgörande beslut. Det är lätt att i en sådan miljö vänja sig vid att människor som är behov av hjälp betar sig illa. Det är särskilt kvinnor som drabbas av hot och våld. Det är fler kvinnor som utsätts för våld i form av trakasserier och mobbning, både när det gäller personer som de möter i sitt arbete men också av kollegor och chefer.

SCB:s senaste arbetsmiljöundersökning (2009) visar att 18 procent av kvinnorna och 10 procent av männen har blivit utsatta för våld eller hot om våld de senaste 12 månaderna. En ny rapport från TCO visar att kvinnor utsätts dubbelt så ofta som män av trakasserier på grund av kön. I ST:s arbetsmiljöundersökning från 2010 där vi frågat kvinnor och män ser vi att graden av utsatthet varierar kraftigt beroende på var vi arbetar. Hela 30 procent av dem som arbetar inom kriminalvården och kronofogdemyndigheten uppger att de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för våld eller hot om våld. I en nyligen utförd undersökning (ST:s temperaturmätare arbetsmiljö 2012) har vi frågat skyddsombud på våra arbetsplatser om de anställda varit utsatta för trakasserier, hot eller våld på sitt arbete under de senaste 12 månaderna. Svaren förskräcker hela 40 procent säger att så är fallet. Dessutom uppger dryga 40 procent av respondenterna att detta påverkat de anställdas arbetsresultat.

Arbetsgivaren har ansvar för att se till att hot och våld inte sker på arbetsplatsen. Många arbetsplatser har förvisso handlingsplaner för att hindra kränkningar och trakasserier. Men problemen ligger ofta djupare i organisationen. Arbetsgivarna måste analysera organisationen utifrån ett genusperspektiv för att komma tillrätta med problemen. Det är först då vi kan förstå varför vissa typer av våld oftare drabbar kvinnor. Utan ett sådant perspektiv kan arbetsgivaren aldrig sätta in relevanta insatser för att motverka destruktiva beteenden på arbetsplatsen. Men arbetsgivaren måste också göra arbetsplatserna säkrare. Det kan till exempel handla om vakter, utrymningsvägar och att inga lösa föremål finns i lokalerna.

Därför efterlyser vi en antivåldsstrategi och att staten som arbetsgivare tar krafttag för att våra medlemmar ska känna sig trygga på jobbet. Människor ska kunna lita på att de myndighetsbeslut som fattas grundar sig på opartiskhet och saklighet och inte på rädsla. Vi är beredda att ompröva vårt fackliga engagemang när det gäller kvinnornas situation och vi kommer inte att vara nöjda förrän vi hittat vägar som garanterar trygga arbetsplatser. Vi åtar oss därför att inom de närmsta tre åren stolt kunna säga att vi är Sveriges mest jämställda fackförbund!

Annette Carnhede, ordförande, Fackförbundet ST

Fakta: Fackförbundet ST är det största facket inom statlig sektor och har medlemmar inom myndigheter, bolag och verk samt universitet och högskolor.